

گریبسته له گهل تاریکیدا

نارام کاکه‌ی فەلاح

دەكەم دەلێن پێچه‌وانه‌ی پەش، ئه‌و خه‌لكه‌ی ده‌بینن، نازانن چۆن چاویان به‌كاربێنن. ئێوه‌ باران چۆن ده‌بینن كه‌یفی خۆتانه‌، به‌لام لای من باران په‌نگی شت‌ه‌وه‌ی هه‌یه‌، شت‌ه‌وه‌ی گوناخه‌كان، شت‌ه‌وه‌ی ده‌موچاوه‌ ماندووه‌كان. كه‌ منداڵ بووم، هه‌ستم ده‌کرد باران بۆ من ده‌باریت و دلۆپه‌كانی ده‌یان‌ه‌وێ شتێ به‌ من بڵێن، كه‌ به‌ر ده‌موچاوم ده‌كه‌وتن هه‌ولێکی زۆرم ده‌دا بزانی چي ده‌لێن، چه‌نده‌ها شه‌وم پۆژكردۆته‌وه‌ تا له‌و زمانه‌ ته‌په‌ بگه‌م، دواي چه‌ند سالێکی زۆر ساردبوومه‌وه‌ لێیان دواي ئه‌وه‌ی ئه‌وان هه‌یچیان نه‌بوو به‌ من بڵێن، هه‌ستم كرد ئه‌وانیش وه‌كو من نابینان، به‌سه‌ر هه‌موو شتێك و كه‌سیكدا ده‌بارین بێ ئه‌وه‌ی قسه‌ی له‌ گه‌ل بكه‌ن، م‌رو‌ف كه‌ هه‌یچی نه‌بینی، زیاتر به‌ خه‌یال ده‌بینیت و به‌ خه‌یال ده‌ژی، بۆیه‌ منیش

من هه‌ر له‌ منداڵیمه‌وه‌ نابینام، نازانم له‌ ده‌ره‌وه‌ چ باسه‌، سی و دوو سالێ ته‌واوه‌ نازانم دونه‌ی ده‌ره‌وه‌ی من چۆن ده‌جوولیت‌ه‌وه‌ و چ په‌نگی هه‌یه‌. هه‌موو شتێکی جیهانی ناوه‌وه‌ی خۆم ده‌بینم، به‌لام له‌ خۆم بترزیت دونه‌ی له‌ تاریکیه‌کی قه‌شه‌نگ و بێشه‌رمدا مه‌له‌ ده‌كات. له‌وه‌ ده‌چێ دونه‌ی ده‌ره‌وه‌ زۆر ناشرین بێت، وا خودا بینایی نه‌به‌خشی به‌ من تا ببینم، چونكه‌ هه‌ر شتێ ناشرین بێت خۆم ناگرم و هاوار ده‌كه‌م، من بالنده‌ ته‌نها به‌ ده‌نگیدا ده‌ناسمه‌وه‌، كه‌ به‌ شاخدا سه‌رده‌كه‌وم ئینجا ده‌زانم چ په‌نگی دلپه‌ق و سه‌خت و قاسی هه‌یه‌، كه‌ به‌فر به‌ر ده‌موچاوم ده‌كه‌وێت، هه‌ست ده‌كه‌م په‌نگی زۆر نه‌رم و نیاپی هه‌یه‌، كه‌ من ناوم ناوه‌ په‌نگی ئامیزان. خه‌لكی ده‌لێن سپی، نازانم سپی چۆنه‌، كه‌ پرسیاریش

ناچار بووم دونيا به جورىكى تر پىك بڭمهوه، وهك ئەندان يارىك به قۆپىيه دەرچووبىت دونيا به شىۆهيهكى تر بىنا بڭمهوه، بهو جورى من دهمه وىت ههستى پى بڭم و بىبىنم، بۆيه ههمو ئەو شتانهى لىم گەردوونه دا ههيه، به ههتاو و ئەستىزه و سروشت و مرۆڤه كانىيه وه، ته نانهت بهم قاوشه شهوه كه من له سهه ره وهىله يهكى له پارپه وه كانىدا پالڭه وتووم و چاوه پى دى كهم نىوسه عاتى تر بمبهن بۆ نه شته رگه رى چاوه كانم، ناچار بووم ماناى تريان پى بدم و قۆرم و پهنگى تر وه رىگرن. ههتاو لى من له ته نوورىك دهچى له زمانى ئاگر زياتر فىرى هىچ زمانىكى تر نه بووه، مانگ له عاشقىك دهچى ههه چاوه پوانى خۆشه وىسته كهى دهكات و نايت، ئەستىزه كان له كۆمه لى مندا ل دهچن كه به ئاسمانى خه يالدا بلاءو بووىتنه وه، كۆمه لىك مندا ل كه قهت نه چنه وه بۆ ماله وه. نا وا مه زانن من هينده بى مىشك و نه زان ههه له خۆمه وه وىستومه يارى به دونيا بڭم، يارىيهك كه هىچى لى نازانم و دونيا يهك كه نه مېنىوه، من يارىشم كردى لى گەل خۆمدا بووه و به دزىيه وه بووه و قهتيش له ياساكانى يارىيهكه نه چوممه ته دهره وه، پهنگه چەند كه سىك له ئىوه كه له دهووم كۆبوونه ته وه وا بزائنن من له بهر ئەوهى نابىنا بووم بۆيه بهو جورى وىستومه ههقى خۆم له دونياى بى وه فاو بى جەفا بڭمه وه. گالته به گەردوونىك بڭم كه نابىنم، نا ئازىزان! نازانم ئەم كورپى مامم چەندى زمانه كه تان دهزانى تا قسه كانى منتان به جوانى بۆ وه رىگىرپىت تا ههست نه كەن كه وىستومه فىل بڭم، من كه بى چاوم، ئەوه گەوره ترىن فىل له خۆم كراوه، ئىدى فىلى چى له دونيا بڭم؟ دونيا يهك كه سى و دوو سالة خۆى لىشار دوومه ته وه و چاوشار كىم له گەلدا دهكات و له ژىرىشه وه ژهقنه بووم پى نۆش دهكات، من لهم يارىيه دا گزىيه كم لىكراوه هىچ شتىك له دونيا دا نابىنم ئەو گزىيه نه بى، بېهيننه بهر چاوى خۆتان به ناو تارىكىدا ده پۆى، ده پۆى و ده پۆى و له تارىكى خۆى زياتر هىچ شتىكى تر نايه ته سهه رىگات، له تارىكى زياتر كهس سهلامت لى ناكات، له گولى تارىكى زياتر هىچ شتىكى تر له باخچه تارىكه كانتا

ناپوئى، وهك تۆ فىلمىكى سىنه ماى بيت و تارىكى به زۆر گرپه سته يهكى پى ئىمزا كردىت و بۆ ئەبه د كورسىيه كانى هۆله كهى كرى بىت، يان تارىكى بىنه رى هه مىشه بىته يان ده بى سىنه ماكه به سهه خۆتا وىران بڭه يت. پۆژ ده بىته وه لى تۆ تارىكه، نان دهخۆى تارىكه، نا من نان ناخۆم، من تارىكى دهخۆم، به ئاوىكى تارىك خۆم ده شووم، خۆم به تارىكى وشك دهكه مه وه، تارىكى له بهرده كهم و سهه دهكه مه سهه تارىكى تا خه وىكى تارىكم لى بڭه وىت، كه خه ونىش ده بىنم ههه تارىكه، كه من له مندا لىيه وه كارها له چاوه كاندا كۆزابه وه، چ باكم ههيه ئەم يارىيهى من له گەل دونيا دا چۆن ته واو ده بىت، كه من ههه له له دايك بوونمه وه گلۆپه كانى چاوم سكووتيان كردىت، له ژوورىكى تارىك و نووته كدا كهس نازانى ئەم شههه كى ده بىاته وه و بىر كرده وه له براوه و دۆراو جڭه له سهه رابىك هىچى تر نىيه. ناوى بنىن يارى، ناوى بنىن شهه، چۆنتان پى خۆشه با وا بىت، به لام نه يارى، نه شهه به چاوه سترابه يى ناكرىت، ههه ئەمهش بوو زياتر واى لىكردم بهو نه شته رگه رىيه پازى بم كه بۆم دهكرىت، ههه بۆ ئەوهى كه مىك لهو سهه رابه بىمه دهره وه، بېهيننه بهرچاوى خۆتان سى و دوو سالى ته واوه به جورىكى تر دونيام دارشتۆته وه، گهه بىنايم بۆ بڭه رپته وه ههمو شتىك داده پرمى و تىك دهچى، ههمو شتىك. نىوهى ته مه منم ده بى بڭمه ته نه كهى خۆله كه وه، من چەنده ها سالم دهوئ بۆ ئەوهى دونيا كۆنه كه له بىر خۆم بېمه وه، چەنده ها سالى ترم دهوئ دونيا تازه كه خۆم پى بناسىن و له گەلدا ئاشت بېمه وه، منىش ههه ته نيا ژيانىك ههيه، دوو دونيا و ژيانىك ئەمه چەندى به چەند هاو پىيان چەندى به چەند؟ نا وامه زانن ئەم سى و دوو سالة ههه پالم داوه ته وه و به دونيا پىكه نىووم، خزمهت كراوم و نازم گىراوه، نا ئازىزان من قهت كورپى پالدا نه وه ته مبه لى نه بووم، من قهت له ماله وه خۆم نه گرتوه، راستان دهوئ كهم كهس ده يانزانى كه نابىنام، چونكه من زۆر شتم ده بىنى، به لام ئەو بىنىنه نا كه چاوىكى ئاساىى وهك ئىوه ده بىبىن، من زياتر ههستم به شته كان دهكرد و بۆنم دهكردن و قهتيش له وه دا هه لام نه كرده وه، كه بۆ

چرکه یه کیش چیه فه رامۆشيان بکه م، ئۆوه که یفی خۆتانه بپوام پئ ده که ن یان نا، به لām من قوتابخانه م وهک هر مندالیکى تر له قوتابخانه یه کی ئاساییدا ته واکردوووه یه کیکیش بووم له زیره که کان، ته نها گوێگرتن له وانه کان به س بوون بۆم، له جياتى ئه وهى له سه ر ده فته ر بیا ن نو سه مه وه، له سه ر مێشکه تاريکه که م ده منه خشاندن و له تاقیکردنه وه کانیشدا که بۆ من به ده م بوو هینده باشم وه لām ده دانه وه ههچ مامۆستایهک رووی نه ده هات بمخات. ئه م کوپى مامه م که ئیستا قسه کانی منتان بۆ ته رجومه ده کات، ده زانی چ تۆپ تۆپینیکم ده کرد، خۆی هه میشه چاوه پوانى ئه وهى ده کرد من پاسى بده م، یارى نه بووه گۆل نه که م، به ده گمه ن نه بئ تیه کانی به رامبه ر نه یان ده زانی نابینام، به لām دلم به یه کجاری له دووگۆلى ره نجا، ئه وه ش دواى ئه وهى که هه والى کوێریتى من زۆر بلابوووه وه له دوا په نار تیشمدا نازانم بۆ خوار وه ستام و له جياتى ئه وهى بیگر مه گۆل، خه یال بر دبوومه وه هه موو حیسابه کانی درێژى و پانیى ساحه که م لیتیکچوو بوو که به موو تیایدا هه لām نه ده کرد، ئه وانه ی خو شمان قسه یان نه کرد، وایان ده زانی فه ن ده که م، لیمدا و به ر ده موچاوى مندالیک که وت که له قه راغ ساحه که کالیاری به ترش و خو پوه ده فروشت، هینده پیم پیکه نین و هینده ش جنیویان پیدام، هینده ش گریانى ئه و منداله له مێشک و گویمدا ده زینگایه وه، برپارم دا تا ئه و ده نگى گریان ه ته واک نه بیت قاجم به ر تۆپ نه که ویت ه وه، چه نده ها سال ئه و ده نگه له کۆلم نه بووه وه. هه نیسکى ئه و منداله که ئه و ئیواره یه کالیاره خویناوییه کانی بر دبووه وه به ر ده مى باوکى و لیدانى له سه ر خواردبوو، قه ت منى نه کرده وه به و مرقه ی جاران، ئا ئیستاش هه ندئ جار له خه و نه کانمدا هه ست ده که م منداله که به خۆی و سینیه که وه دیت ه به ر ده م و منیش چى پارم هه یه دهیده مئ و وهک شیت خه به رم ده بیت ه وه. وهک وتم من قه ت له ماله وه دانه نیش تووم و پالى لید ده مه وه، هه میشه ئیشم کردوو وه ورده شتم فروشتوو وه پار ه کهیم هینا وه ته وه. من کوپى مالیک بووم ده ستکورت و موحتاج، نییه له ئا و زیاتر له مالى ئیمه دا به کار ده هات، بۆیه هه میشه

ده بوايه ئیش بکه م و چه زیشم لیبوو، ته نانه ت پيش ئه م ئیشه شم که به هۆى ئه م کوپى مامه مه وه لیره ده ستم که وتوو وه ئه م نه شته رگه ربیه ش بۆ چاوه کانم چیرۆکه که ی هه ر لیره وه یه، ئیشیکى ترم له کوردستان ده سته که وت و ماوه ی چه ند مانگیکی خایاند، بپوا ده که ن یان نا به لām ئه و چه ند مانگه کرابووم به لپرسراوى نه هیشتنى گه نده لى، رۆژیکیان به به رده مى دايره یه کدا تیده په رم و فه راشی دايره که به هه ناسه برکیوه دوام ده که وئ و منیش به ۲۴ نانی گه رمه وه، ده لئ قوربان وه ره ژووه ره به پپوه به ر ئیشی پیت ه، من نازانم له ژوورى به پپوه به ردا چى پووى داوه و به پپوه به ری گه وه له کئ تووپه بووه ئه ویش سویندى خواردوو که به م سه عات هه شتى به یانییه یه که م که س له په نجه ره که یه وه بیبینیت بیکات به لپرسراوى نه هیشتنى گه نده لى که ژیان و سیستیمی دايره که یانى به ته وایى په ک خستبوو. بئ ئه وهى ههچ بلیم ته وه قى له گه لدا کردم و له گه ل فه راشه که دا ناردمى بۆ لای مو حاسب و ناوم چوو قانیمى مه عاشه وه، ته نها قسه یه ک که کردى ئه وه بوو وتی ئازیزم! بچۆ گه نده لکاره کانم بۆ بدۆزه ره وه ناوه کانیا م بۆ بیته سه ر ئه م میزه، بچۆ بۆ لقه کان، بۆ شارۆچکه کان، تۆ نیردراوى تابه تی منى. ئه و کوپیکى گه نج بوو دیار بوو ده یو یست که میک گۆرانکاری بکات. وتم قوربان! گه نده لى له سه رچاوه وه دیت. وتی باشه تۆ ئه وانه ی خواره وم بۆ بیته، ئه وانه ی سه ره وه ش بۆ من به جییل ه. هه ستم کرد ژووره که ی پر ه له خه لک، بۆنى ده که سى تووپه م ده کرد که هه موویان ئاگریان لئ ده بووه وه، ده موویست پیى بلیم که ئه م ئیشه به که لکى من نایه ت، به لām نهیده هیشت ههچ بلیم، پيشم بووتایه نابینام، له و بپوا یه دا بووم زۆر به لایه وه گرنگ نه بئ، چونکه تازه دیار بوو سویندیکی گه وری خوارد بوو، منیش لای خۆمه وه هه ستم ده کرد ره نگبئ ئیشیکى واک بتوانم بکه م، به لām به داخه وه نه متوانى، نه ک چاوانى نابینای من که ته نها هه سته ردن بووه به چاویلکه ی، به لکو به سه ده ها چاوى ساغ فریای ئه و هه موو گه نده لییه زۆره نه ده که وت، بۆیه ئه و ناشرینیان ه وایان له من ده کرد هاوار بکه م، وهک تابه یه کی نه ورۆز قرچه قرچ

چ مادهیهکی که مه و چی زیادهیه.، ئەوه دوو مانگه هینده لیم پارێیه که ههز دهکات هه موو مه سره فیکم بکات تا چاوه کانم بۆ چاک بکاتهوه.، من دهزانم ئەم نه شته رگه ریه پارهیهکی زۆری تیدهچێ، ئەویش دهلێ چهنی تیدهچێ با تیچێ، پیدهکهنێ و دهلێ: من به هۆی لووتتهوه، له لووتتهوه ده قات دهردینهوه، هاوپییان! ئەوه ئیتر کاتیکی زۆرم نه ماوه، توژیکی تر دین و دهمبهن، هه ر ئەوه تان زانی دکتۆرو سیستمه رکان هاتن، دکتۆر دهلێ: نه شته رگه ریه که شش سه عاتیکی پیدهچیت، دواپی دهمبه نه ژووری ژماره ۱۳، گه ر پیتان خۆش بوو وهرن بۆ ئەوێ و سه ریکم لێ بدهن، من نازانم دواپی شش سه عاتی تر چی پرووده دات، به لام دکتۆر دهلێ، که مادام من به نابینایی له دایک نه بووم و مانگی یه که می ته مه نم شتم بینوووه دواپی بوخچه ی پیسی هه لواسراوی بنمیچ به ته پوتۆزه که یه وه که وتۆته سه ر چاوه کانم و له و پۆژه وه بیلبله کانم نه خۆش که وتوون و خۆیان شار دۆته وه که س نازانیته له کویدان، دواپی ئەوه ش چهنده شته رگه ریه کی بیکه لکم بۆ کراوه، که ئیشه که بیان ده ئەوه نده خراپتر کردوووه و شوینی زۆر ناسکیان پرووشاندوووه. بۆیه ئەوه دهلێ، که چانسی سه رکه وتن په نجا به په نجاهیه. ئای هاوپییان! له سه دا په نجا هه ر زۆر زۆره، قه ت ئەوه نده زۆر نه بووه، هه رچه نده نبوه یه، به لام له نبوه که ی تر هه ر زۆر زیاتره، به تاییه تی بۆ من وهک بیتاقیه که وایه که ده رچوو بیت و جارێ پاره که یم وهرنه گرت بیت، بۆ ئەوه ش زیاتر پیم خۆشه ببینم، تا بزاتم کاممان له من و دنیا گالته و یاریمان به وی تر کردوووه. ئامۆزای شیرین! هاوپیانی نه ناسی ناو ئەم قاوشه ناشرینه! ئەوه ده چم بۆ ژووری نه شته رگه ری و به قه د ئەم دنیا یه دلم له پووناکی ده ترسیته، به قه د ئەم گهردوونه پرسیارم هه یه، وهرن و سه رم لێ بدهن، با به ته نیا نه یم، من هه یچ کاتی که له تاریکی نه ترساوم، به لام گه ر نه شته رگه ریه که سه ری گرت و دنیا له چاوه کانی مندا پرووناک بووه وه، رهنگی ترسیکی زۆرم لێ بنیشیت، بۆیه هه ز ناکه م ته نیا یم، هه ز ناکه م.

ده سووتام و ده تلامه وه و به ده وریشمدا زه ماوه ند و هه لپه رکێ وهک ئاگره که گه رم بوو، ئەوه ماوه یه خراپ فیزی هاوار بوو بووم، هینده هاوارم کرد خه لکانیکی زۆر له هاواره کانم بیزار بوون. جنیوی سه یر سه یریان بۆ په وانه ده کردم. ئیمه ی کورد بۆ جنیودان زۆر ئازاین، چونکه هه یچی ترمان نییه به یه کتر بلێن. به شه قامه کاند ده پۆشتم و هاوارم ده کردم، به قه یسه ریکاندا له م ده رگایه وه بۆ ئەوه ده رگای، هاوار و ناله م به دوکانه کانیه وه ده مایه وه، هاواره کانم ده چوونه ناو سه وزه و میوه کانه وه، ناو چیشته خانه کانه وه، قیژه کانم ده چوونه ناو ژووری زانکو و قوتابخانه کانه وه، یه ک به یه کی دایره کانه وه، ناو ژووری پاراوه ی ئوتیله کانه وه، تا هه مووان خراپ لیم بیزار بوون و چهن جاریک پۆلیسیان بۆ بانگ کردم و له ویش که ده یانزانی نابینام، به ریان ده دام و تا دوا جار به ئۆتۆمبیله که ی خۆیان تا به ر ده می ماله وه هینایانمه وه و تیان ئیتر به سه، تکایه واز بیتنه ده نا جاریکی تر گلت ده دینه وه. باش بوو ئەم کوپی مامه م به هۆی لووتمه وه ئیشیکی له کارگه یه کی به ناویانگی (بۆن) دا لێره لای ئیوه بۆ دۆزمه وه، چونکه لووتی من به هه ریه کی گه وهری بۆنکردنی هه یه، من ته نها به بۆنکردن ده زانم که ۱۴ که س له م قاوشه دا وه ستاون و دووانیش هاتوچۆ ده که ن. من ده توانم به یه که یه که تان بلیم که ئەم به یانییه چیتان خوار دووه گۆره ویه که تان چهنده پۆژه نه شتوووه، کامتان غه مبار به قورپوایی ژیاندا پۆچوونه و کامتان بۆنی ژیان له هه ناسه تان دیت، نا وا مه زانن من هینده نابینام، هیژی بۆنکردنی من هه ر بۆخۆی حیکایه تی که، تا ئەم ئامۆزا شیرینه م که خۆی به شی کیمیای ته واو کردوووه هیژی بۆنکردنی منی بۆ به پۆیه به ره که ی گێرایه وه و ئەویش بپوای پی کردبوو و تبووی گه ر وا به هیژ بیت ده توانیت قازانجیکی خه یالی بۆ کارگه که مان به ده ست بیتیت و هه ر له ئیسته وه کاری بۆ ده که م بۆ پاکیشانی بۆ ئیره وهک هیژی کار. جا که لیره منی تاقی کردوووه زۆری به دل بوو، دوو مانگیشه به هۆی منه وه قازانج پیکۆردی گه وهری شکاندوووه، ئیشه که شم ته نها ئەوه یه ده چمه تاقیگا که وه به بۆنکردن ئەوه شووشه عه ترانه لیک جیا ده که مه وه و پییان ده لیم